

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

С.М. Глухарєв

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методологія наукових досліджень»**

(для студентів 5 курсу денної форми навчання
Спеціальності 8.050107 – Економіка підприємства)

Харків – ХНАМГ - 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.050107 – «Економіка підприємства» /Укл.: С.М Глухарєв. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 12 с.

Укладач: С.М. Глухарєв

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: П.Т.Бубенко

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 2 від 29.10.2009 р.)

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	8
2.2.2. Лекційний курс.....	9
2.2.3. Практичні заняття.....	9
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	10
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	10
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	10
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	11

ВСТУП

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» за освітньо-професійною програмою має статус вибіркової.

Програма розроблена на основі:

- СВОХДАМГ ОКХ варіативна частина підготовки магістра спеціальності 8.050107 – «Економіка підприємництва», Харків, 2002 р.

- СВОХДАМГ ОПП варіативна частина підготовки магістра спеціальності 8.050107 – «Економіка підприємництва», Харків, 2002 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра спеціальності 8.050107 – «Економіка підприємництва», Харків, 2006 р.

Програма ухвалена кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 2 від 29.10. 2009 р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № 1 від 28.08. 2009 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. *Метою вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є залучення студентів до науково-дослідної роботи, ознайомлення їх із стратегією і тактикою проведення досліджень, надання їм знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження. Завданнями вивчення дисципліни є:* формування у майбутніх фахівців вмінь і навичок виконувати аналітичні дослідження і проводити аналіз на практиці з використанням методів та моделей економічного аналізу і використовуючи результати аналізу приймати обґрунтовані управлінські рішення.

1.1.2. *Предметом* курсу «Методологія наукових досліджень» є методологія наукових досліджень і методика дослідження економіки.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Економічна теорія	
Мікроекономіка	
Макроекономіка	
Економічний аналіз	
Економіка підприємств	
Статистика	
Економетрія	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Методологія наукових досліджень (1,5/54)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Методологічні основи наукового знання і творчості

1. Метод і методика економічних досліджень і аналізу.
2. Механізм проведення наукових досліджень.
3. Методика підготовки й оформлення результатів наукового дослідження і впровадження їх у практику економічної діяльності.

Змістовий модуль (ЗМ) 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень

1. Економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях і економічному аналізі.
2. Системний підхід в сучасній методології економічних досліджень.
3. Синергетика як нова парадигма дослідження економічних процесів і явищ.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (соціальна)	Функції діяльності
Знати основні функції методології і методи наукових досліджень в економіці. Вміти класифікувати фактори і методи економічного аналізу.	Наукові-дослідження	Аналіз і дослідження
Знати процедури проведення аналітичного дослідження, класифікацію економічних показників. Вміти формулювати наукову проблему й обґрунтувати тему дослідження.		
Вміти з'ясувати об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження; скласти попередній план роботи, викладати текст роботи, літературно оформляти наукову роботу. Знати вимоги до оформлення науково-дослідницької роботи		
Знати економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях і економічному аналізі. Вміти застосовувати ці методи і моделі при вирішенні конкретних аналітичних завдань	Наукові-дослідження	Дослідження й розробки
Знати основні поняття й категорії системного підходу, співвідношення системного підходу з комплексним і діяльнісним підходами. Вміти використовувати методи системного підходу при проведенні економічних досліджень.		
Знати характеристики систем, що само організуються, синергетичну концепцію самоорганізації, ідеї й закони синергетики, синергетичну парадигму дослідження економічних процесів і явищ, основи економічної синергетики. Вміти використовувати методи синергетики при розв'язанні конкретних науково-дослідних завдань		

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Айвазян С. А., Енюков И. С., Машалкин Л. Д. Прикладная статистика. Основы моделирования и первичная обработка данных. – М.: Финансы и статистика, 1983.- 470 с.
2. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. — 2-е изд., испр. — К.: МАУП, 2004. — 216 с.
3. Болч В., Хуань К. Дж. Многомерные статистические методы для экономики. (Пер. с англ. А. Д. Плитмана / Под ред. С. А. Айвазяна). – М.: Статистика, 1979.- 317 с.
4. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.- 170 с.
5. Кожарская Н. Методология научных исследований в экономике. — М.: Интерпрессервис, 2007. — 304 с.
6. Крутов В. И., Попов В. В. Основы научных исследований. – М.: Высшая школа, 1989. – 400 с.

7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.

8. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2001. – 113 с.

9. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология научного исследования. — М.: Издательство: Либроком, 2001. — 282 с.

10. Радионова Л.А. Методология научных исследований: Курс лекций для магистров всех специальностей Академии. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 61 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація

Методологія наукових досліджень

Метою вивчення дисципліни є формування знання про методологію науково-дослідної роботи, стратегію і тактику проведення досліджень, придбання навиків щодо практичного використання методології, методики й інструментарію дослідження. Дисципліна вивчає методологічні основи наукового знання і творчості та економічний інструментарій проведення наукових досліджень.

Аннотация

Методология научных исследований

Целью изучения дисциплины является формирование знаний о методологии научно-исследовательской работы, стратегии и тактики проведения исследований, приобретение навыков практического использования методологии, методики и инструментария исследования. Дисциплина изучает методологические основы научного знания и творчества и экономический инструментарий проведения научных исследований.

Annotation

Methodology of scientific researches

Objective of the discipline is to form knowledge about a methodology of scientific-research work, a strategy and tactics of conduction researches, acquire experiences of practical utilization of a methodology, methodic and tools of research. Discipline studies methodology foundations of scientific knowledge and creative work and economic tools of conduction scientific researches.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Форма навчання	Семестр (и)	Години								Іспити (семестри)	Заліки (семестри)	
			Всього	Аудиторні	у тому числі			Самос- тійна робота	у тому числі				
					Лекції	Практич- ні, се- мінари	Лабо- ратор- ні		Кон- роб	К П/ КР			РГЗ
8.050107 МЕПМГ	Денна	10	54	24	12	12		30				10	

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Методологія наукових досліджень.....1,5/54

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Методологічні основи наукового знання і творчості1,0/36

1. Метод і методика економічних досліджень і аналізу.
2. Механізм проведення наукових досліджень.
3. Методика підготовки й оформлення результатів наукового дослідження і впровадження їх у практику економічної діяльності.

Змістовий модуль (ЗМ) 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень0,5/18

1. Економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях і економічному аналізі.
2. Системний підхід в сучасній методології економічних досліджень.
3. Синергетика як нова парадигма дослідження економічних процесів і явищ.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Модулі та змістовні модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Прак., семін.	Лаб.	СРС
Модуль. Методологія наукових досліджень	1,5/54	12	12		30
ЗМ 1. Методологічні основи наукового знання і творчості	1,0/36	6	6		24
ЗМ 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень	0,5/18	6	6		6

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	8.050107
ЗМ 1. Методологічні основи наукового знання і творчості	6
Тема 1. Метод і методика економічних досліджень і аналізу	2
Тема 2. Механізм проведення наукових досліджень	2
Тема 3. Методика підготовки й оформлення результатів наукового дослідження і впровадження їх у практику економічної діяльності	2
ЗМ 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень	6
Тема 4. Економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях та економічному аналізі.	2
Тема 5 Системний підхід в сучасній методології економічних досліджень.	2
Тема 6 Синергетика як нова парадигма дослідження економічних процесів і явищ.	2
Разом	12

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
	8.050107
ЗМ 1. Методологічні основи наукового знання і творчості	6
Тема 1. Метод і методика економічних досліджень і аналізу	2
Тема 2. Механізм проведення наукових досліджень	2
Тема 3. Методика підготовки й оформлення результатів наукового дослідження і впровадження їх у практику економічної діяльності	2
ЗМ 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень	6
Тема 4. Економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях та економічному аналізі.	2
Тема 5 Системний підхід в сучасній методології економічних досліджень.	2
Тема 6 Синергетика як нова парадигма дослідження економічних процесів і явищ.	2
Разом	12

2.2.4. Індивідуальні завдання

Тематика, зміст та обсяг у годинах навчальним планом не передбачено.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Головне завдання самостійної роботи студентів полягає у вмінні вирішувати завдання, що виникають у виробничо-господарській діяльності підприємства при виборі раціональних варіантів організаційно-планових рішень, які забезпечують ефективність виробництва; набутті необхідних умінь і навичок роботи з теоретичними положеннями у вирішенні конкретних питань економіки, планування та організації виробництва підприємств.

Самостійна навчальна робота передбачає вивчення рекомендованої літератури, монографій та наукових статей, вивчення нормативних актів, статистичних збірників, інструкцій, що стосуються окремих тем навчального курсу, виконання завдань поточного контролю, підготовку до іспиту тощо.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
	8.050107
ЗМ 1. Методологічні основи наукового знання і творчості	12
Тема 1. Метод і методика економічних досліджень і аналізу	4
Тема 2. Механізм проведення наукових досліджень	4
Тема 3. Методика підготовки й оформлення результатів наукового дослідження і впровадження їх у практику економічної діяльності	4
ЗМ 2. Економічний інструментарій проведення наукових досліджень	12
Тема 4. Економіко-статистичні й економіко-математичні методи і моделі в економічних дослідженнях та економічному аналізі.	4
Тема 5 Системний підхід в сучасній методології економічних досліджень.	4
Тема 6 Синергетика як нова парадигма дослідження економічних процесів і явищ.	4
Разом	24

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістовних модулів	
ЗМ 1. Тестовий контроль	30
ЗМ 2. Тестовий контроль	30
Підсумковий контроль	
Залік	40
Всього за модулем	100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Градація за шкалою ECTS
91-100	Відмінно	A
81-90	Добре	B
71-80		C
61-70		D
51-60	Задовільно	E
26-50		FX
0-22	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Теми, де застосовується
<p>1. Айвазян С. А., Енюков И. С., Машалкин Л. Д. Прикладная статистика. Основы моделирования и первичная обработка данных. – М.: Финансы и статистика, 1983.- 470 с.</p> <p>2. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. – 2-е изд., испр. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.</p> <p>3. Болч В., Хуань К. Дж. Многомерные статистические методы для экономики. (Пер. с англ. А. Д. Плитмана / Под ред. С. А. Айвазяна). – М.: Статистика, 1979.- 317 с.</p> <p>4. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.- 170 с.</p> <p>5. Кожарская Н. Методология научных исследований в экономике. – М.: Интерпрессервис, 2007. – 304 с.</p> <p>6. Крутов В. И., Попов В. В. Основы научных исследований. – М.: Высшая школа, 1989. – 400 с.</p> <p>7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.</p> <p>8. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примаков Т. А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2001. – 113 с.</p> <p>9. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология научного исследования. – М.: Издательство: Либроком, 2010. – 282 с.</p> <p>10. Радионова Л.А. Методология научных исследований: Курс лекций для магистров всех специальностей Академии. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 61 с.</p>	1-2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.050107 – «Економіка підприємства»

Укладач: Сергій Миколайович Глухарєв

План 2009, поз. 449 Р

Підп. до друку 08.12.2009	Формат 60x84 1 /16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 0,7	Обл.-вид. арк. 1,0
Замовл № 5790	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12